

Előfizetési árak:

Égész évre	8 korona
Fél évre	4 korona
Negyed évre	2 korona
Egy szám ára	20 fillér
Nyilttér sora	40 fillér

FELVIDÉKI HIRADÓ

Hirdetéseket felvesz lapunk kiadóhivatala és az Általános Tudósító Vidéki lapok központi hirdetői osztálya Budapest VII., Erzsébet-körút 41.

POLITIKAI HETILAP

Lázítják a népet.

A cseh-tót egység működik. A kultúra hamis jegyében egyesült szövetség a politika mezején való szereplésével kezd szint vallani. A választói reform, melyben az izgatásoknak a jövőben való lehetetlenné tételét rettegik, leálcázta őket.

A cseheket félelem fogta el annak gondolatára, hogy messzenyuló törekvéseiknek ime első lépésénél is gátat emelnek, olyan akadályt, amely már a jelenben is lehetetlenné teszi a tótokra eddig gyakorolt befolyásukat, hogy akarataik itt nem érvényesülhet többé s hogy talán nem lesz ember, aki nekik engedelmeskedni itt elég merész legyen azután.

Amíg a cseh lapok elkeseredetten védik az eddigi paradicsomi állapotot, amelyben akarataikat ide átvinniük könnyű szerrel lehetett s olyan hangon támadják a reformot, mintha az bizonyos szerzett jogoktól akarná megfosztani őket, addig a tót sajtó is lassan-lassan belemelegedett szerepébe és versenyez a rágalom, pizkolódás és vádaskodás terén, amiért a magyar törvényhozás bűnös szereplésüktől a hazát és társadalmat megmenteni akarja.

Amikor itt a tótok között fölmerült annak gondolata, hogy az új politikai helyzettel szemben tehetetlenségük tudatában passzivitásba vonulnak — akkor a cseh sajtó, mint egy adott jelre, kórusban kezdte fújni a riadót, hogy a műveletlen, ázsiai tatárfajjal szemben a visszavonulás, az élettől való teljes lemondást jelentené s hogy a győzelem kilátásának legalább a reménységét óvják meg, tartsák fenn olyan eszközökkel, amelyek éppen kezük ügyébe kerülnek. A kiméletlenséggel szemben — ugymond —

minden eszköz, még a forradalom is jogosult.

A leckét tótjaink — úgy látszik — igen jól tanulták meg. A gondolatot nem utasították vissza. A lelkiismeretlen ágenseknek megtetszett az eszme, hogy valami nemzeti szabadságharc színével fölruházható skandalumot idézhettek föl, amelyben ők a nemzeti hősök, a tömegek pedig az áldozatra szánt névtelenek szerepét vínnék. Beleszerettek a gondolatba, hogy ők esetleg egész széles tömegek mozgatói, vezérei lehetnek ott is, ahol az embergyilkolás mértéke szokott dönteni a földi igazságok fölött — és akcióba léptek

Ők — gondolják — amugy sem kockáztatnak semmit. A fuvó széltől is féltett bőrtüket biztosítani tudják ők, abban kár nem esik még a bizonyos kudarc esetéig sem. — A sűrű tömeg a szemlélő elől biztos védelmet nyújt, akár áll, akár mozog. Elrejtőznek a fanatizált tömeg háta mögé, amely még meg is védi azt, aki őt a halállal állította szembe. A bután engedelmeskedő néppel meg ugyan ki törődnek? Az soha sem fogy el. Marad bizonyára annyi, a mennyi újabb üzelveik fölépítésére elég alapul s jövőendő játékaikra eszközül szolgálанд. És ha veszteségnek lehet is minősíteni, ott az erkölcsi hatás! Ez van annyi, amennyivel minden veszteséget ellensúlyozni lehet. — Egy kis skandalum itt-ott, a melynek színterén esetleg több halottat és sebesültet hagyni sikerül, fölér nekik a világtörténelem nyert csatáinak egész légiójával, mert nincs az a hadvezér, aki győzelmeit kiaknázni úgy tudta volna mint ez a bünszövetkezet, amely saját áldozatai vérén hizott naggyá. És amint megtanulták a leckét, azonképpen cselekszenek is.

— Lapjaikban a forradalmi hangulat egyre sürbben nyilatkozik meg. Tüzelnek, izgatnak látszatra a reform, de tulajdonképpen az egész magyar nemzet ellen, amely őket jogaiktól, szabadságuktól most — megfosztani készül.

A „Slovenský Týždenník“ egy lépéssel még tovább megy. Amikor ultimátum gyanánt kijelenti, hogy ők élni akarnak mint szabad nemzet s hogy a kilátásba helyezett rabszolgágnál jobb a halál is, — még a király személyével, mint védnökkel is előhozakodik, azt a tételt állítván fel, hogy a tömegek megmozdulása már csak azért is szükséges dolog, hogy Őfelségének is tudára adják elégedetlenségüket avval a tervezettel szemben, amely magának a királynak is csak ellenszenves.

A cseh-tót egység megkezdte tehát működését. Hogy foganatja lesz, nem valószínű, hisszük, hogy legalább abban az alakban nem, amelyben újabb tőkét kovácsolhatnának a magyarság „vérszomja“ ellen. A nép nyugodt, csendes s valószínűnek kell tartanunk, hogy ebből a nyugalmból semmiféle izgatás, lázítás nem lesz képes kimozdítani arra a terre, amely gyászos tanuja lehetne esetleg újabb Csernováknak.

De kérjük, mi történik a csehek ügynökeivel? Mi lesz azokkal, akik lelkiismerethiányuk egész sötéttségével kísértének az élők között, hogy ott cseh védnökeik érdekeinek előmozdítására áldozatokat keresenek?

Vajon elveszik-e méltó büntetésüket azok a fölbérelt ügynökök, a kik idegen szó tanácsára, idegen érdekek szolgálatában saját véreiket akarják odadobni áldozatul? Mi lesz ezekkel a hálátlan kerítőekkel? Vajjon mi lesz?

—ár.

Links Adolf
butorkereskedő és esztergyalyos
Túrócszentmárton, főtér
(Löwy Zsigmond mészáros házában).

Saját asztalos és esztergyalyos műhely!
Szolid kiszolgálás! Jutányos árak!

Nemzetiségi népgyűlés a pluralitás ellen. Dr. Bargár znióváraljai nemzetiségi ügyvéd az elmúlt vasárnap délutánjára népgyűlést hirdetett Tótrónára, melyet a járás főszolgabírája tudomásul is vett. A gyűlés szónokai Bargár dr. és *Mudrony János* dr. voltak. A népgyűlésen mintegy 250-en vettek részt. Nagyobbára kíváncsi asszonyok és gyermekek. A népgyűlésen a hatóság képviselőjében *Zaborszky Nándor* tb. szolgabíró jelent meg, ki Bargár ügyvédet oktalan elszólásai miatt kétszer is rendre utasította.

Az új választási rendszer és a népiskola.

A Ház asztalára letett *Andrássy*-féle választójogi javaslat ezidő szerint a legáltalánosabb érdekű esemény az országban. Mozgásba hozta társadalmi és politikai életünk minden rétegét s a hozzája fűződő óriási érdekeknél fogva napról-napra nagyobb izgalmat kelt. Mi e rövidke cikk keretében csupán a népiskola és a tanítóság szempontjából óhajtjuk mérlegelni a javaslatot.

Az új választási reformjavaslat az irni-olvasni tudás alapján áll, amennyiben a 4 millió 47 ezer összes szavazatból 2 millió 600 ezer egyén irni-olvasni tudás alapján kap közvetlen választójogot. E ridex számok minden szónál hatékonyabban hirdetik a reformtervnek a népiskolára kiható jelentőségét és nagy horderejét. — Magukban is képesek igazolni azon állításunk igazságát, hogy a népiskola az 1868. évi népoktatási törvény meg-

alkotása óta még nem részesült hatalmasabb erkölcsi támogatásban, mint e javaslatnak törvényerőre emelésével fog részesülni.

Ezideig csak az iskola és a társadalom közötti kapocs létesítését hallottuk hangoztatni, az új javaslat láncot ígér fűzni az iskola és politikai élet között is, az irni-olvasni tudást mondván ki a politikai jogok gyakorolhatóságának legfőbb kritériumául. — Igaz ugyan, hogy az irni-olvasni tudás még nem valami magas fokú értelmi cenzus, de idővel ugyanis ki fogja magát nőni s a hat elemi osztály lesz a választói jog előfeltétele. A fődolog az, hogy a reformjavaslat máris az értelmi cenzus alapján áll, fényesen elismervén és dokumentálván, hogy a nemzet életében nem a pénz, a ház, a föld, a vagyon, hanem a kulturális haladás a döntő momentum. És most kérjük, melyik tanítónak nem dobog fel a szíve a büszke önértéttől, midőn törvénybe foglalva látja, hogy a legfontosabb állampolgári jogok gyakorolhatóságát ezentúl az iskola dönti el? Melyik tanító nehéz munkától összegörnyedt alakja nem egyenesedik ki, mikor az ő annyiszor lebecsült, lekiécsinyelt munkáját látja odaállítva a politikai eszelekvőképesség legfőbb alapfeltételül? Melyik tanító szemből ne esordulna ki az öröm könnye, mikor a népiskola értékének, súlyának, tekintélyének rég áhitott méltánylását látja a megvalósulás felé közeledni és diadalra jutni? Mert ne higyük, hogy a magyar tanítónak csak anyagi sérelmei vannak, csak a mindennapi kenyér kicsinysége fáj lelkének, oh nem, sokkal fájdalma-

sabbak erkölcsi sebei, mit állásának lekiécsinylése, munkájának laikusok, kontárok által való bírálgatásai s a népek tisztelatlansága ejtenek lelkén! Azért üdvözöljük mi az *Andrássy* javaslatát örömmel és lelkesedéssel, mert belőle a népiskola rég óhajtott méltánylását érezzük kiesengeni s mert bizunk benne, hogy az iskolát, a tanítót a haza minden polgára előtt az igazi elismerés és tisztelet tárgyává teszi! Bár adná a *Gondviselés*, s államférfiaink bölcsesége, hogy az iskolavégzettség ne csak politikai jogok élvezetével jutalmaztatnák, — hanem a hadkövetésig terén is kedvezményeket biztosítsanak! Bár születnének még mihamarabb egy oly törvényjavaslat is, mely kimondaná, hogy a VI. osztályu elemi iskola elvégzése két, esetleg egy évi katonai szolgálat kedvezményével jár. — Tömegesen, minden kényszer nélkül tódulna a nép az iskolába, mert látná, tapasztalná, hogy ebbeli munkája nagy haszonnal jár. A nép nagy utilitárista, mindent a hasznosság szempontjából néz, értékeli.

Bármennyire örülünk is azonban azon kedvező erkölcsi hatásnak, melyet az *Andrássy* javaslata az iskolákra és a tanítószágra gyakorolni fog, mégis az aggodalom bizonyos nemével vetjük föl a kérdést: vajjon az iskola, a tanítószág azon nagy, fontos és magasatos erkölcsi ajándékért, a melyet e törvénnyel az államtól nyer, nem tartozik-e viszont az államnak is bizonyos ellenértékkel szolgálni? — Vajjon lehetséges lesz-e tovább is tűrni azt az állapotot, hogy most, a mikor a legfontosabb állampolgári

T Á R C A.

Deák Ferenc kéme.

— A „Felvidéki Híradó” eredeti tárcája. —

Írta: Csóor Gáspár.

A szentlázslói emeletes kastély parkjába egymásután perül be a sok csengős négyes fogat. Hatalmas szál emberek kelnek ki a könnyü, agyagfutó brieskából. A Deák-had — Tárnokból, Kehidáról, Egerszegről, Győrre, Lajos, József az ismertebbek. Még egy, aki kiválik a familiából, bár fél fejfel kisebb a többinél, de mégis nagyobb valamennyinél: egész ország szíve függ rajta, hite, reménye kíséri minden léptét ezekben a szomorú esztendőben — Deák Ferencnek.

De hát most nem politizálni jönnek az urak. Husvét másodnapja van s ez a nap zalai ösztökás szerint a familia legidősebb tagjának van szentelve. Deák Klárának, Oszterlüber József feleségének. Hozzája száll e napon vendégségbe az egész familia, heted-hét vármegyéből.

A politika irányában hát hasztalan szimatol, bujkál és fülel most az urak közt az a karcus szalongavallér, aki hivatalan is legelsőnek érkezett a házhöz. Fliess ur ez a barna legény, bécsi indigens. Az ördög se tudja miféle szél hordta ide ezt a németet

és Zala legrojtettebb zugába, a Deák-had göcseji fészkebe. Nem tudja, am nem is törí felette a fejét senki. A vendégnek, míg tisztességesen viseli magát, nem néz itt a gyomrába senki. Még kezét is fog vele minden Deák, mikor elibük ment s édeskés mosollyal segíti le őket a kocsirol Fliess ur.

— No György ur, mi újság van Tárnokban?

— Hál' Istennek, szépen érik a répám Fliess ur.

„Fliess ur” morog egy germán szakramentumot, aminek ez a jelentménye: egye meg a kukac a répátat, nem arra vagyok én kíváncsi!

Fliess ur tudniillik a természetes dologgal nem törődik. Ő titkokat kutat minden áron, rejtélyes tünneteket, sugást-bugást: komplottot szimatol Göcsejben. Ezért küldték, ezért fizetik, erről kell neki jelentést tenni Bécsben. Mert Fliess ur Bécsnek a spionja, a Deákok, kiváltképen Deák Ferenc oldala mellé kirendelve. Olyan időket élünk akkor, hogy fizetett Fliess urakat küldözgettek felülről, még a Deák Ferencnek házi tűzhelyébe is!

Deák Ferenc egyszerre tisztában volt e küldetéssel.

— Ördögöt jött ez ide nyelvtinket eltanulni, földet venni, közénk telepedni, ahogy mondja. Spion ez a Fliess ur, gyerekek, vigyázatok előtte a nyelvekre, meg ha

tréfáltak is. Hej, tréfából se szabad már magyarnak lenni!

A „gyerekek” (a Deák-család tagjai voltak a Ferenc nyelvén) hamar bevették a haza bölcsé intelmét s félve már, hogy Fliess ur köztük settenkedik, mégse hall egyebet fölött, minthogy szépen érik a répa, ragyát kapott a dohány, hő lötté Badaconsy tőkéit. Sőt brudert is ittak Fliess ural. ölegették, cirgatták; dicsérték, mily hamar megtanult magyarul, már egész pompásan el lehet vele diskurálni; faggatták, mit csinálnak Bécsben, igaz-e, hogy a császár öfelségének egész legzen náthája volt, hogy a felséges császárné tizenkét hófehér paripát kapott presentbe a török szultántól, hogy Smerling bajuzt növeszt és hogy Szent István tornyára aranykeresztet küldött a muszka cár?

Fliess ur kétségbe kezdett esni. Ha soká igy megy, még majd el is csapják!

— No majd az ebéd alatt! — reménykedett. A pompás ebéd, a tűzes badaconsyi, majd csak megnyitja a száját ezeknek a rejtélyes zalai sphinxeknek is. Majd csak kifecsegnék valamit. Várni és figyelni tehát!

A Deák-had pedigen ott állja már körül a pipázó nagy tölglyasztalat. Asztalfőnél „Klára tant”, mellette Ferenc, balkezénél legkedvesebb öccse, Gyuri. Az urak husvétü kemény tojást falatoznak, frissen sült hófehér kalácsal, meg sonkával. Csak imént szen-

gyogorolhatását az iskolavégzettség dönti el, ugyanakkor a népiskolák egy része nem hogy nem hü állampolgárokat, de egyenesen elleneségeket nevel az államnak? Vajjon tulkapás, visszaélés, zsarnokság, igazságtalanság-e az államtól, ha el nem tűri, hogy az általa adott nagyobb jogot, tekintélyt, erkölcsi erőt egyesek az ő gyengítésére, támadására használják fel? Mi bennünk erősen és szentül két meggyőződés él! Az egyik: hogy az új választási javaslat törvényerőre való emelkedésével igenis minden iskola, minden tanító ellenértékkel tartozik az államnak, mely ellenérték más nem lehet, mint a tanító teljes alkalmazkodása az állami célokhoz és az iskola munkájának azonosítása a nemzeti feladatokkal! — A másik meggyőződés pedig az: hogy nem visszaélés, nem igazságtalanság az állam részéről: hatalma teljes szigorával fellépni az ellen, kik ez ellenérték kiszolgáltatását megtagadják! Az iskolák nagyobb joga, nagyobb erkölcsi tekintélye is az államtól származott, kétségbevonhatatlanul jogában áll tehát, sőt kötelessége az államnak is az államellenes irányt követő tanítót hivatala elvesztésével sújtani és erős kézzel megtorolni a bűnt, mikor az iskola nagyobb súlyát, tekintélyét nem a magyar nemzeti szellem ápolására, erősítésére fordítja, hanem e helyett az elidegenítés mérget csepegteti a gyermek lelkébe.

Az új választási törvény ezidő szerint még mellőzte a magyar irni, olvasni tudás kikötését, de nem mellőzte a magyar nemzeti szellemet és a legfontosabb irányelvet: a magyar

faj supremáciáját és ezeréves jogainak csorbíthatatlan fentartását.

Ennek az elvnek pedig ezer ellenesége és gyilkosa lehet, csak egy nem: az iskola!

Párvy Endre.

Cseh-tót pimaszkodás.

— Egy francia lap ellenünk. —

Többször ismertettük, illetve tájékoztattuk a magyar közönséget, azokról az aljas, szemzedett hazugságokról, melyekkel a mi igen tisztelt jóakaróink, a csehek és a tótok árasztják el a hiszékeny külföldi sajtót, hogy nehezen, úgy szólva, lépérlépésre megszerzett jó hírnevünket az európai közvélemény előtt lehetőleg aláássák, tönkre tegyék. Sajnos, de úgy van, hogy a viszonyainkról igen felületesen informált külföld, gyakran fel is ül ezeknek a hazugságoknak s hasábas cikkeket közölnek arról a nem létező barbárságról, melyet az *informátorok* ördögi kunyhójában találnak ki a szánakozó szivek megtévesztésére.

Egy ilyen hazugságnak rikító példánya jutott most is kezünkbe. *L'Assiette au Beurre* című francia illusztrált lapot használta fel a cseh-tót szövetség, hogy kipellengérezzen bennünket a művelt Európa előtt. Főleg minket! De mellettünk ki jut a része az ausztriai és a nagy németországi németeknek is, mert ezeket is úgy állítja a közvélemény elé, írásban és képekben, mint a szlávok elnyomottait.

A magyarsággal foglalkozó szövegben, *Výhled k Europe* megismétli azokat a gonosz ráfogásokat, melyekkel már annyiszor találkoztunk az életben. Ennek ismertetésébe tehát ezuttal nem is bocsájtozunk.

Sokkal érdekesebbek azok a rajzok, me-

lyekkel a cseh és tót rajzolók egy-egy hazugságukat akarják megtestesíteni a mi neveltségű tételünkre, a mi rovásunkra.

Ilyen mindjárt az első kép. Ez a kép egy körülbástyázott fogházat ábrázol, melyre két dísznő támaszkodik. Az egyiknek hátán a kereszt, fejében a papi süveg. A másik fején pörge, kocsogás magyar kalap. Ezek az alakok elégedetten nézik, hogy a háttérben lévő csendőrök miként terelik százával a népet a fogházba.

Hát mondja meg valaki, akiben el nem posványosodott a vér, nem jön a hevesebb dobogásba, ilyen gyalázatosság látára? Hát nem-e lázad fel minden jobb érzés bárkinék az ilyen gazságra? Hát érdemelnek az ilyen szemzedett aljasságok terjesztőivel egy követ fuvók legesekélyebb kiméletet? Hiszen nem mi, de ők provokálják azt az elbánását a magyar hatóságok részéről, melyet imigyen kiérdemelnek.

A másik kép Verescsagin egy híres képének mintájára, illetve csak jelmondatára van megrajzolva. Egy tót község közveitlen közelében hullák hevernek szanaszét. Megölt emberek hullái. Mellettük szuronyos puskára támaszkodva egy kakastollas csendőr áll. A kép alatt: *Csernován minden csendes.*

Ime, tehát a csernovai vérengzést is a mi rovásunkra írják, holott majdnem két tuca tanu egyöntetű esküvel megerősített vallomása után már megállapította a bíróság, hogy az egész vérengzésnek, az egész sajnálatos eseménynek az ő kreaturájuk, az ő ekszponensük, Hlinka volt az oka. Miért nem rajzolták ezt az őrtűtet is oda, már a hatás kedvéért?

A harmadik, egész oldalt kitöltő színes kép, egy magyar főpapot és egy magyardiszbé öltözött magyart ábrázol, aki szigorú arccal tekint a háttérben levő bitófára, melyen taloszelebe öltözött hullák lógnak. A kép valószínűleg Párvy püspököt akarja ábrázolni, ki

telte föl a templomban a lászlói pap. Még harnatos is a szentek vizől minden falat.

Melléje édes mosolygással, hamis szemvélésel kínálja sorba az urakat tüzös barackpálinkával Deák Györgyné, a csodaszép bécsi olaszvérű Profetti Karolina. Udvari dráma volt a Profetti-lány, ott akadt meg rajta a Deák Gyuri szeme, mikor feljáromagott a császár-városba gárdatiszt nagybátyjához. El is vette, haza is hozta Tárnokra, de soha meg nem bocsátottak neki érette a Deákok. Hát nem akad elég szép magyar leány, akinek beköt-hette vón a fejét az a Gyurka!

Am azért Karolina hamar szívébe lopózott minden Deáknak, akárhogy haragudtak miatta a féjreurrára. Olyan édes is volt az az asszony, mikor tört magyarul elkezdte „Tyuri“-zni Györgyöt, „té Lajsi“-zni Lajost, „Fejko pácsi“-ni Deák Ferencot. Mer nem állta volna mosoly nélkül a kökereszt se, mikor magyar szóra nyíltot véripiros ajka.

Fliess ur is Karolinának esúokolt kezét meglepetésében a háziasszony helyett. És Fliess urnak is saját parányi kacójával tolt szájához a pálinkás kupicát.

— Ityék, Fliess ur, ketves egesegire!

Tessék már most kénkndni!

Az a pár szó, az az egy asszonyi pillantás végkép megbomlasztotta Fliess urat. Már maga sem tudta, mit mond, mikor mondia:

— Még egyet!

Az olasz menyecske kacagva töltött neki másikat:

— Tesék, natyon szivesen!

Fliss ur árnyékként kövotte inntentul minden mozduját a csodaszép teremtsének. Annak sem esett terhére.

Mire kifogyott a barackos kristályüveg, Fliess ur elfeledte Bécsot, el Bécseknak hatalmas rendőrprefektusát és a prefektus atyai intelmét, hogy kivált a magyar menyecskéktől őrizkedjék, mert azokhamar megejtik, elesavarják a fejét s olyan rebellist csinálnak Fliess urból is, mint a Deákok, pedig azok is Bécseben nevedektek, a felséges udvar közelében.

. . . A peesenynél megkezdődött az élénk diskurzus. A legélénkebb trances, mint mindig, ha Deák Ferenc ott állt az asztalnál. Ő vitte a szót ma is. Szó szerint így figyelte meg Fliess ur:

— Kiténő mégis ez a magyar konyha!..

Deák Lajos rámondta:

— Sokkal jobb az erdélyi.

Gyuri, aki Bécseben sihederkedett, meg-rázta bozonos fejét:

— A bécsi sniclit nem engedem!

Fliess ur sápadozott. Mit jegyezzen föl ezekből? A magyar konyhát, az erdélyi konyhát, vagy a bécsi sniclit?

Az ebéd már végefelé jár, a rebellist Deák-had még mindig — a kolozsvári káposzta tárgyalásánál tart. Nagy kérdés, elvi

ellentét támadt köztük: kell-e tejfől is a kolozsvári káposztába, vagy csak paradicsom?

Fliess urat már a „jőfélé zalai“ környékei, idegei kimértültek a lelkiismeretes titlésben, a szemé káprázik, hozzá még a gyomra is korog. Nem evett tudniillik semmit, annyira hűten figyelt. Már bontani is kezdik az asztalt, még sincs semmi! Még mindig az az ártkozott kolozsvári káposzta. A bécsi borotvált arc újra ott táncol már szegény Fliess szemé előtt, a fehér arbronzon, a velencei kristálypoharak közt. S ez a tánc, érzi már Fliess ur, az ő haláltánc. . .

Éles sikoly metszi át az ebédllő fülelt levegőjét. A sikolyt tompa zuhanás követi, ezt meg rémült lármá, urak, asszonyok felugrálása, feldübbölt székék dűbörgése a kemény padlón, eltört, levert kristályüvegek esörgése, majd asszonysírás, férfiak fájdalmas, tagolatlan kiáltása.

Profetti Karolina sikoltott.

Deák György zuhant le a székről.

Az előbb még kacagó galamb busan zokogó özvegy már.

A család vendégségbe hát másik hivatlan vendég is furakodott be. A bécsi kém mellé a halál. — Ez is olyan sötét és ennek se hisznek.

A halálnak. Nem is ejthet az meg ilyen könnyen egy Deákot!

Deák Ferenc főhéhhérré váltán, remegve

a kép alá írt szövegből kivehetőleg azért litérálja a tótokat a bitófára, hogy mielőbb megkapja a bibornoki kalapot.

A negyedik kép, a magyar faj lassu kivesését akarja elég otromba módon kifigurálni. Szerinte a magyar kihaló félben levő faj, amely — hogy életét biztosítsa, a nemzetiségek leolvadásával akar magának jövőt biztosítani. Ezt egy *Bucfalusi* képében is bemutatja, amely tót gyermekeket eszik.

Végül az utolsó képen egy részeges tót atyafial ismerkedtünk meg, aki fiát a magyaroknak eladta. Ezséb jut azonban utána, ami megeshetik ebben az országban, hogy fia fogja egykor meglőni őt, s erre bufejtőtől nagyot huz az üvegéből.

Az újság többi része a csehek és a lengyelek elnyomtatásával foglalkozik. Ez nem tartozik reánk.

A ránk tartozó részből most már levonhatjuk azt a következtetést, hogy a cseh-tót egység szónivói minő fegyverekkel dolgoznak ellenünk, de egyszersimint megtanulhatjuk azt is, hogy az ily gaz hazugokkal milyen retorziókkal éljünk, ha majd erre alkalmunk nyílik.

H I R E K.

Nyilatkozat.

Tekintetes Szerkesztő Ur!

Csak most értesültem, hogy b. lapjának még folyó évi szeptember hó 27-én megjelent 39-ik számában „Féle paraszt. Működik az ostornyél“ címmel egy személyemet és állományomat mélyen sértő közleményt és állományom mélyen sértő közleményt jelent meg, melyre nézve nagyon szépen kérem a t. szerkesztő urat, sziveskedjék b. lapjában a következő helyreigazítói sorainak helyét adni.

Folyó évi szeptember havában — a napra már nem emlékszem — gróf Zierotin Előd fogatán a tulajdonos és Justh József es. kir. kamarással Magyarfalváról Alsókubinba kocsikáztam. Előttünk haladt cammogó lépésben

egy nagy, ponyvával fedett gyümölcsös-kocsis, az ut kellő közepén, úgy, hogy sem jobbra — a kórákások miatt — sem balra áthajtani nem lehetett. Kocsisunk — és nem én — vagy öt percig kiabált, hogy térjen ki, de minden erudymény nélkül s a kocsiukba fogott fiatal, tizesvért lovak már annyira ágaskodni kezdtek, hogy a kocsi már alig birt velük s attól tartottunk, hogy valami szerencsétlenség történik. A gyümölcsös-kocsis oldalán erősített lécen egy 15—16 évesnek látszó fiú állott, ki ahelyett, hogy a kocsi elején ülő gazdát a kitérésre figyelmeztette volna, nevetve nézte kocsisunk birkózását az ágaskodó lovakkal.

Mikor kocsisunk már nem tudta visszatartani lovait, nagyobb szerencsétlenség elkerülése végett, baloldalon áthajtott olyformán, hogy a kocsi egyik kereke az utarokba került s majdnem felfordult. Afeletti haragjában kocsisunk ostorával a gyümölcsös kocsit félbehintett anélkül, hogy a ponyva alatt ülő gazdát eltalálta volna. A gyümölcsös erre visszahintott — csak úgy látatlanba — s engem ütött meg fejemen és arcomon s tán csak kemény kalapom akadályozta meg, hogy szememet meg nem sértené. Ezen durva inzultra leugrottam a kocsirol s kitépve a gyümölcsös kezéből az ostort, saját ostorával egynehányzszor megütöttem a kezét — s nem lovait — avval az indoklással: ne felejtse el azt a napot, amelyen ártatlanul megvert egy papot. Mesebeszéd, hogy három napig nem használhatta kezét, hisz' vígan hajtott utánunk. Ez a szaraz tényállás, melynek szem- és fültanuja volt a fennnevezett két ur is, melyből meggyőződhetik a t. szerkesztő ur is, hogy Klemen István rascisi lakos kiesit elferditve beszélt el e „felháborító dolgokat“, melyek felháborítóak voltak ugyan, de nem ő réa, hanem reám nézve s azt hiszem mindenkire, aki életveszélyből kiszabadítva, csak azonfelül verést is kap attól, aki őt ezen életveszélybe vétkes gondatlanságból sodorja.

Nem „ficsurok hepciáskodása“, sem pedig „urhatnanságból eredő félre paraszt“ féle fél volt tehát e tettemnek rugója, hanem ama — lélektanilag nagyon könnyen magyarázható — önbíráskodás, melyhez hasonló körülmények között minden ember folyamodik, kinek ereiben vér kering.

Különbben most már igazán sajnálom, hogy

szolgabíróságnál és járásbíróságnál, mert ott Klemen István ellen nem emeltem panaszt a méltóbb büntetésben részesült volna s legalább nem lett volna kedve t. szerkesztő urat hazugságaival félrevezetni s csekélységemet a nyilvánosság előtt meghurcoltatni.

Áranyagyalu.

Tisztelettel

Richter János
plébános.

Rendkívüli közgyűlés. A vármegye törvényhatósági bizottsága folyó hó 25-én délelőtt 10 órakor rendkívüli közgyűlést tart. A közgyűlés tárgya: A közegészségügyet rendező törvény módosításáról szóló 1908. évi XXXVIII. t.-c., illetve az ennek végrehajtása tárgyában 132100/908. Bm. sz. alatt kiadott rendelet értelmében a belügyi tárca által felezendő kórorvosi járandóságok 1908. és 1909. évekre vonatkozó főkimutatásának törvényhatósági jóváhagyása.

Hivatalvisgálatok. Vármegyénk főispánja, alispánunk kíséretében, a folyó hó 18. és 19. én tüzeten megvizsgálta a járási főszolgabírói hivatalok ügy- és pénzkezelését. A tapasztalt rend felett mindkét járás főszolgabírájának elismerését fejezte ki.

Erzsébet királyné emlékére a helybeli állami iskolák, a nagy halothoz méltó keretekben, sikertelt ünnepekkel rendeztek. Az ünnepek misével vette kezdetét, mely után a tornacsarnokban folyt le az ünnepek. Szónok Molnár Miksa felső keresk. isk. tanár volt. Beszédében a királynő halálával bennünket ért veszteséget a magyarság különös — és az emberiség általános szempontjából megkapóan taglalta. Nagy hatást kelteit beszédjének avval a részével is, amelyben a boldogult királynő buskomorságának okait sorolta föl. Végül az ifjúságot az ő erkölcsi életének követésére hívta föl. Mély benyomást gyakorolt a közönségre az alkalmi melodráma *Barta Margit* és *Fischer Jenő* polg. isk. növendékek szép előadásában. Az énekszámok szép, egybehangzó előadása *Andalits*

állott meg a tetem fölött. Az a megrepedt sziv az ő zive. Az a hidegtől tetem az ő teste. Ugy érzi. Szívéhez volt növe, lekébe forrott az a Gyuri.

Csak áll a haza bőlse, csak remeg, csak könnyezik. Egyre hajtogatja:

— Nem lehet . . . Nem hiszem!

Igy zokogott, így rázta az élettelen nagy testet a legnagyobb Deák. Még a kő is megindult rettentő fájdalom. Fliess ur is majdnem könnyezett, annyira — szégyelte magát. Hogy erre, ilyen emberre tudott ő hónapokig kémkedni, erre az emberre, aki fájdalomában is ilyen nagy! A bécsi rendőrpraefektus borovált arca örökre eltűnt Fliess ur szemé elől. Odatérdelt a kém a halottas ágy mellé és megcsókolta Deák Ferenc lecsüngő ors kezét:

Ne sirjon, tekintetes ur . . . zokogta a vigasztalás.

Az ünneplő rokonság mindjárt ott maradt — temetésre.

A fiatal szépi Profetti Karolina pedig gyászos öltözékben.

Alig vették észre siró bánatában. Csak Fliess ur, a hü udvarló, az tartott ki hűen mellette bánatában is. Hűen, sokáig, teljes esztendeig. Széttépte a bécsi noteszt, nem „jelentett“ többé egy kukkot se Bécsbe. Ott maradt Zalatárnokon szolgálatkés udvaronc-

nak. ingyenes jószágkormányzónak a fiatal özvegy oldala mellett.

A gyászfátyol viseltes is lett. A hulló könnyek kiapadtak. Egy év múlva már azt írta Profetti Karolina Deák Ferenchez, az ő „Kedves Ferkő onkli“-jához, hogy mi türes-tadadás, férjhez szeretne menni. Ferkő onkli visszafellete: gyere át huzom, majd megbeszélljék.

Ott áll már irulva-pirulva a gyönyört olasz asszony a nagy ember előtt. Szégyeli egy keveset, hogy ilyen hamar el tudta feledni azt a másik nagyot. Remegve is jön ki a szó fehér gerezdes fogsorai közül:

— Nagyon fiatal vagyok még, édes Ferkő onkli, hogy férj nélkül maradjak.

Deák Ferenchez megejtette ez a pironkodó, majdnem sztíli vallomás, mosolyogva nézett a szép asszonyra!

— Hát szeretsz valakit Lina?

A kis menyecske most se birt mást mondani, csak azt, amiért már nem haragudott meg előbb ez a nagy ember:

— Nagyon fiatal vagyok még, édes Ferkő onkli, hogy férj nélkül maradjak . . .

„Ferkő onkli“ most már szeretettel vontja ölébe a remegő galambot:

— Jó, hát kis huzom, nem bánom no! Aztán kihez akarnál menni, te kis bolond?

— A Fliess urhoz . . .

„Kis huzát“ ugy elszitotta magától Deák, hogy felbukik, ha hirtelen meg nem kapja.

— Ahhoz a spiónhoz! Nem szégyenled magad?!

— Ne . . . ne . . . ne . . . édes Ferkő onkli! Ne bánatsa Henrikot! — emelte föl most már tiltóan a kezét az özvegy is.

Most, mi-or szerelmesét bánják, bátor sas már a remegő galamb! Eddig remegő ajka érces szavakra nyílik, lehajtott fejtől btszken veti föl a hatalmas Deákra s a kicsi teste sugárként kiegyenesül, mintha fejfel nőtt volna meg pillanat alatt.

— Henrik nem spión! Becstületes magyar ember lett belőle, erre esküszöm! És engem ugy szeret . . .

Eddig tartott a „vakmerőség“. Ennél a szónál ujra a szemérmes, bátoratlan asszony lett Profetti Karolinából, aki sirva temeti arcát kezébe, ugy közelit ringó, lassu léptekkel vissza ahhoz a szigoru vasemberhez, hogy megkérlelje.

Deák Ferenc haragja eltűnt s ujra simogatja már azt a remegő galambot, azt a gyönyört virágszálat:

— No, ha csakugyan annyira szeret az a spi . . . az a Fliess ur, hát erigyj hozzá Lina huzom, elmegyek a lakodalmatokra!

Irma és Wunder József énektanárok érdeme. Az áll. elemi iskolában Józsa Mihályné mondott szót beszédt.

Uj ügyvéd. Milch Gyula dr. ügyvédjelölt, vármegyénk szülötte, a f. hó 17-én sikerrel tette le az ügyvédi vizsgát Budapesten. Gratulálunk.

A pozsonyi tizenhárom vértanu emlékeztetőre emelendő szoborműre újabbán a következő adományok érkeztek be:

Algey István	3 K.
Timár Dénes	1 "
N. . . . N.	3 "
Összesen	7 K.

A turóczi szentmártoni izr. hitközség elnöksége — a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter már ismertett rendeletéből kifolyólag — a múlt vasárnapra közös értekezletre hívta meg a vármegye területén levő izraelita hitközségeket, annak megbeszélése végett, hogy miképp volna a miniszteri rendelet fogantatható anélkül, hogy a rabbitartás költségei necsak a turóczi szentmártoni egyházközséget terheljék. Az értekezlet azonban csak a tótrónai és a mosói egyházközségek küldtek megbízottakat, a szucsányi és a rutkai hitközség nem. — A megjelent megbízottak elvben hozzájárultak ahhoz a proposícióhoz, hogy a vármegye területén levő zsidóvallású polgárok egy egyházközségbe tömörüljenek össze s a rabbitartás költségeit emigyen fedezik. Minthogy azonban két egyház állásfoglalása ismeretlen, a kérdés eldőnten maradt. — Tény az, hogy ez volna a legülvösebb ckszpediens, mert mint a dolgok állását a miniszter egy újabb rendeletéből ismerjük, végső sorban ugyanis kényszerítve lesznek a proposíció elfogadására, mivel kétségtelen, hogy a miniszter jövőben csak az oly egyházakat fogja elismerni különállóknak, kik az anyakönyvvezetésre jogosított rabbit eltartani képesek lesznek. Erre pedig a most külön egyházként fümigáló hitközségek egyenként képtelenek. Az egyesülésnek tehát minél előbb meg kell történni, mert különben a miniszter fogja egyes, most anyahitközségként szereplő egyházak hovatartozóságát eldönteni.

Halálozás. Singer Henrikné, volt divatárúsnő hosszas betegeskedés után a folyó hó 16-án reggel elhunyt. Temetése 17-én délután 4 órakor ment végbe ismerőseinek és jóbarátainak meleg részvétele mellett.

Korosolya-társaság. Egynéhány lelkes sportembertnk egy turóczi szentmártoni korosolyapálya létesítését vette tervbe. Fáradozásuk eredménnyel is járt. Úgy látszik, hogy az idén végre gondozott, szép jégpálya fog a korosolyasport híveinek rendelkezésére állani. Azok az urak, akik az eszmét felvették és dűlőre vitték, e hó 19-én értekezletre hívták össze az eddig jelentkezett tagokat. — Az értekezlet mindenekelőtt is az intéző-bizottságot küldte ki s azt a következőképen alakította meg: Igazgató lett Petráš Mihály dr. kir. aljárásbíró, titkár Fenyő Sándor, pénztárosok Jakobovics Leo és Ormai Árpád, ellenőr Rakovszky Iván dr. jegmester Buocz Károly, rendezők Zathureczky Miklós dr., Lax Tivadar dr., Boldis Dezső dr., jegyző Moskóczi József. Megállapodott az értekezlet a kiadandó korosolyajegyek árában is. Egy teljes évadra szóló jegy ára 6 korona, a helybéli középiskola növendékei által váltható diákjegy ára pedig 3 korona lesz. Családjegy két személyre 10 korona, három személyre

12 korona; minden további családtag 1 kor. díjat fizet. Az egyszeri belépésre jogosító napijegy ára 60 fillér. Jégünnepélyek alkalmával pedig egy a bértetjegyek, mint a napijegy tulajdonosok 40 fillér zenédíjat fognak fizetni. — A jegyeket Jakubovics Leo, illetve Ormai Árpád a turóczi szentmártoni cellulózgyár irodájában, melyhez a jégpálya közvetlen közel fekszik és Moskóczi József urak fogják árulni s mindannyiuknál a jegyek valamennyi típusa kapható.

Tolvajok. Steiner Mór helybeli lakos ruhákat szellőztetőt a nyitott pitvaron. Midőn ismét be akaria rakni a ruhadarabokat, akkor vette csak észre, hogy valami hosszú ujjú alak alaposan megdézsmélta a szellőző ruhákat. Nyomban panaszt tett a csendőrségnél, aki azután a tetteseket *Yeboska Mihály* és *Szkukra Johanna* személyében ki is kutatta. A csendőrség a jómadarokat átadta a királyi járásbírósnak.

A vasuti munkások országos szövetését a kereskedelmiügyi m. kir. miniszter a múlt napokban feloszlatta. A központ feloszlását nyomon követte a helyecsoportok feloszlata. Így került a sor a rutkai helyecsoport feloszlata is. A feloszlást e hó 18-án *Ujhelyi Attila* főszolgabíró fogantatosította. A talált kézpénzt és értékeket pedig miniszteri intézkedés folytán az alispáni hivatalhoz szállította be, honnét ezek — további őrizet végett — Budapest fővárosnak küldtek meg. A feloszlás ténye minden incidens nélkül történt meg.

Tűz. Tótrónán eddig ismeretlen tettesek gyújtották *Szkalák* Ede kékfestő házat, a mely az összes melléképületeivel együtt porrá égett. Szkaláknál a tűz már másodízben ütött ki. Először a nevezett eszlér gyújtották fel, most pedig lakóháza pusztította el a tűzvész. A község lakosainak és a kárvallottnak erős a gyanuja, hogy a gyújtogatás bosszu műve. A csendőrség erősen nyomoz az ismeretlen gyújtogató után.

Könyvviteli kurzus. A kereskedelmi alkalmazottak részére, mint értesültünk, esti tanfolyamot nyitnak a felső kereskedelmi iskola tanárai. A tanfolyam három hónapig tart heti 3 órai oktatóssal. A kurzus díja 40 korona, melynek fele része a beiratkozáskor, felerésze pedig a második hónap kezdetével fizetendő. Jelentkezni lehet Moskóczi Ferenénél könyv- és papírtüzletében.

Verekedő házaspár. *Kemenyiczky József* turóczi szentmártoni lakos a folyó hó 17-én véres fejjel rohant be a helybeli csendőrségre s ott elpanaszolta, hogy felesége szül. *Kuják Zsuzsanna* úgy fejbévágta egy darab fával, hogy nyomban ájultan esett össze. A csendőrség a harcias asszonyt feljelentette a járásbírósnak.

Svehla János jöhrü turóczi szentmártoni kárpitos és butorraktáros nemcsak valódi mahagioni hálószoza és pallisander ebédő stb., továbbá saját készített masszív szoba- és konyhabutorokból dűsan felszerelt raktáráról nevezetes, hanem arról is, hogy temetkezési vállalat a egész Felvidéken verseny nélkül áll, mert egész temetések a legutányosabban és a gyászának megfelelő díszes kivitelben csakis nála rendelhetők meg.

Figyelem! Kérek a n. é. közönség, hogy karácsonyra szánt megrendeléseiket idejében, már most adják fel, hogy a nagy munka összeforlódása miatt akadály ne legyen!

Legszébb s legalkalmasabb karácsonyi ajándék egy kis fénykép után készült

életnagyságu falikép, mely már 5 frt és feljebb minden kivitelben megrendelhető: **Steiner Lajos** kép- és díszművelő Turóczi szentmárton.

Nagy raktár: képek, keretek, tükrök, pálmák, nippel és különféle szabadiszkekben stb. stb.

ISKOLAI ÜGYEK.

Hivatalos rész.

1856. sz. Turóczi vármegye kir. tanfelügyelősege.

Valamennyi áll. el. tanítónak és tanítónőnek.

A nagyméltóságú vallás és közoktatásügyi miniszter ur f. évi 66052. számú rendeletével megengedte, hogy azok az állami elemi iskolák, amelyek a beiratási díjakból fedeztetel rendelkeznek, a „Magyar Tanítóképző“ című folyóiratot megrendelhessek.

Turóczi szentmárton, 1908. november 20-án.

Dr. Künsztler Károly, s. k. kir. tanfelügyelő.

Szamárköhögés

könnyen elmúlik a SCOTT-féle Emulsió használata folytán. Orvosok, bábák és szülők bizonyítják ezt ezer és ezer levélben.

A SCOTT-féle Emulsió segít azért, mert elsőrangú alkotórészei és az eredeti SCOTT-féle eljárás kiváló szerré teszik, sőt **táperjeje** is elsőrangú. Már az első adagtól csodálatosan javul az általános egészségg.

Egy eredeti üveg ára 2 kor. 50 fillér.

Kapható minden gyógytárban.

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt — kérjék figyelembe venni

I R O D A L O M.

A szárhegyi galambok. *Tomori Jenő* tárcáiról a fenti címmel elbeszéléskötetet rendezett sajtó alá, amelybe munkái színezváltatva válogatta össze. Ez elbeszélések nagy része a „Budapesti Hírlap“, „Pesti Hírlap“ és a „Magyarország“ tárcarovatában jelent meg. A díszesen kiállított munka értékét emelni fogja *Neogrady Antal* kiváló festőművésztünk gyönyörűt aquarell címlapja. A díszmű a karácsonyi könyvpiacra van szánva s megjelöléséről a közönség annak idején a sajtó útján még külön is fog értesülni. Előfizetési ára félve 3 korona. Bolti ára 4 korona. Díszkötésben 5 korona. Az előfizetési pénzek a szerző lakására (Budapest, VIII., Nagytemplom-utca 29. sz.) küldendők.

KÖZGAZDASÁG.

A községi gazdakörökről.

Kétségtelen dolog, hogy egy állam ipari és mezőgazdasági fejlődéséhez hozzájárul, sőt annak elmaradhatatlan feltétele a szakoktatás fejlettsége. A nyugati államok jórészt ennek köszönhetik azt a domináló helyzetet, melyet azok a keletibb és kisebb államok ipara és mezőgazdasága felett gyakorolnak. Ott a munkás, a mezőgazda nemcsak materiális erő, hanem gondolkodó fő is, aki munkájába saját ismereteit is beleviszi, kamatoztatja. Nem elavult elméletek vezeték működésében, hanem szakismeretkörükből folyó legjobb tudásával igyekszik mindent akként kihasználni, hogy a munkájába fektetett erőt minél célirányosabban, minél nagyobb haszonnal aknázhassa ki.

Már más nálunk is hódít az az elv, hogy a szakoktatás egy igen fontos tényezője a helyes és gazdaságos termelésnek és különösen az ipari szakoktatás terén meg is tesznek, el is követnek minden lehetőt, hogy e tekintetben a nyugati államokkal lépést tarthassunk. Közismert tény, hogy teljes eredménnyel. Ipari szakoktatásunk megállja helyét bármely versenyben, sőt egyes irányokban valósággal mintaiskolákat teremtettünk.

Szakoktatásunk azonban a mezőgazdaságot illetően még fontos alkotásokra vár. Nem a magasabb szakképzés tekintetében, hanem a földmivelő nép képzését illetően. A jelenlegi földmivelésügyi miniszter uré az érdem, hogy a legutolsó időkben e téren is rendkívül értékes haladást tapasztalunk.

Addig is azonban, míg a földmivelő nép állami szakképzéséhez szükségelt anyagi erőket előteremteni képesek leszünk, a magyar társadalomra és főképp a vármegyékre vár az a közhasznú feladat, hogy a nép gazdasági szakképzettségét a lehetőség szerint fejlesszék, elősegítsék.

Erre legalkalmasabb eszköznek bizonyultak az ugynevezett gazdasági szakkörök községenkénti szervezése. A községi gazdakörök megalkotása. Az a fontos szerep, mely egy ilyen gazdasági körre vár, valóban megérdemli, hogy ezzel a kérdéssel kissé bővebben foglalkozunk.

Szükséges ezen gazdakörök megalkotása, először anyagi szempontokból. Ha ugyanis a kisgazdák termelési képességét fejleszteni kívánjuk, feltétlenül kívánatos, hogy a modern találmányok felhasználásában — amennyire azok anyagi ereje engedi — lépést tarthassanak a haladó nyugattal. Csak így lesz képes gazdasággal foglalkozó népünk helyét megállni abban a versenyben, melyet a fejlettebb viszonyok közt élő nyugot parancsolólag ránk erőszakol.

De, hogy az az egyszerű falusi kisgazda mit és mennyiben használhat ki igazán haszonnal, arra nézve kell és szükséges, hogy oly egyénektől nyerjen utbaigazítást, kik az újítással járó hasznot kellőleg mérlegelni is tudják. Erre valóknak volnának azután a gazdakörök vezetői. Ezekre várna az a feladat, hogy megtanítsák a népet arra, hogy miként várhat ugyanazon a területen az eddiginél többet és szebbet s így értékesebbet termelni, emellett a termelést jutányosabbá tenni, a bevételeket pedig helyesebb értékesítés útján lehetőleg fokozni.

Népünk ily okszerit és gazdaságos vezetése mellett volna megvalósítható Darányi miniszternek az a gyönyörű mondása: Arra kell dolgozni, hogy ahol eddig egy kalász ringott, ar szunk ott kettőt. Ahol egy fűszál nőtt eddig, legelhessen ott a jószág kettőt. Ahol eddig egy gerezd virult, szüretelhesünk onnan kettőt.

És ezek a szép és nemes kívánságok — mint a fejlettebb nyugati országok példája mutatja — okkal-móddal könnyen meg is valósíthatók. Ehez azonban feltétlenül megkívánatik az, hogy a népet a megalkotandó falusi gazdakörök segítségével a beherjes gazdaság minden ágában kioktassuk s egyúttal a szövetségi önségély és kölesönös támogatás útján beszerzéseinek legjutányosabb ellátására, termékeinek legjovédelmesebb értékesítésére rávevessük.

Ha valahol, úgy szép hazánkban várhatunk eme gazdaköröktől igen sokat. Számos példa mutatja, hogy egy ilyen gazdakör aránylag igen rövid idő alatt megváltoztatja az egész község közszellemét. Az a nép, mely azelőtt néhány hónappal még a nemzetiségi szellemtől szaturálva, ezeknek áldozva, — még saját érdekeit is elhanyagolta, a helyes gazdasági irány felismerése után vajmi keveset törődött a népbolondító lapjaival s inkább hallgatott azokra, akiket az ő gazdasági érdekeinek igazi képviselőitől felismert: a gazdakörök vezetőire.

Nevezetes feladat vár eme gazdakörökre még más szempontból is. A választási jog kiterjesztésének külsőben okvetlenül szükségünk lesz oly vezetőkre, akik a nép gondolkodását, politikai felfogását akként irányítsák, hogy a választói jog kiterjesztése folytán előálló új helyzetből a magyarságra nézve semmi hátrány ne származzék. Ezt a nagy és nemes feladatot is rábizhatnók a gazdakörök vezetőire.

Ma már a nép felfogását, gondolkodását csak gazdasági érdekeinek előtérbe helyezésével lehet irányítani s így üdvös dolgot cselekszünk, mikor ezeknek a falusi gazdaköröknek gyors létesítéséhez segítőkészen nyújtunk. (—)

Szerkesztésért felelős: Dugovich Titus.
Helyettes szerkesztő: Boldizsár Boldizsár.
Kiadótulajdonos: Moskóczy Ferencné.

Fajbaromfi!

Elsőrangú szülőkől származó, 7 hónapos sárga orpington tenyészkakasok és tyukok kaphatók FEKETE ZOLTANNÉ tenyészetéből Zsarnócán (Bars megye), egyenkint 6—12 K-ért. Csomagolás 6 K.

Védjegy: „Horgony“

**A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller**

egy régióknak bizonyított házi szer, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult közvélemény, országnál és meghátsóknál, bedörzsölésként használva.

Figyelemzés. Súlyos hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozban van csomagolva. Ara üvegekben K—80, K 1.40 és K 2.— és ügyszólván minden gyógyszerertárban kapható. — Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél, Budapest. **Dr. Richter** gyógyszerertára az „Arany oroszlánhoz“, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

Minden napi szétküldés.

Turóc vármegyei raktár: Schönai Viktor gyógyszerésznél Znióváralján — és Topcezer Sándor gyógyszerésznél Turóc szentmártonban.

Aki hirdetni akar,

még pedig sikerrel, az forduljon az „**ALTALÁNOS TUDÓSÍTÓ**“ (Leopold Gyula) hirdetési osztályához, Budapest, VII., Erzsébet körút 41., ahol hirdetésüket az összes létező bel- és külföldi hírlapokban és naptárakban kiváló szakértelemmel, lelkiismeretesen, pontosan és szolid áron eszközölnék. Több mint 200 naptár kizárólagos képviselése, vidéki lapok központi hirdetési osztálya, számos hírlap kizárólagos kezelésége. Diszes újságkatalógus, képes naptárjegyzék és minden felvilágosítás a t. c. hirdetőknél díjmentesen.

Központi Kávéház!

Turóc szentmárton, főtér.

Fényes berendezés! Amerikai billiard!

A n. é. közönség szives pártfogását kéri:

Popper Árpád
tulajdonos.

A mosás akár a tánc,
Fáradtságba nem kerül,
Schicht szappant ha használás,
Még szíved is örül.

Schicht szarvasszappana
csodálatos, hathatós tisztítóerejét
sajátságos előállításának és a leg-
jobb nyersanyagok legdolgosabb
kiválasztásának köszöni.

Schicht szarvasszappana
kíméli a kezeket és a fehéremélt!
Megtakarít fáradtságot és veszőléteket
kíméli emellett az egészséget!
Megtakarít pénzt, időt és munkát!
Tisztasága **30.000** koronával
szavatoltatik.

Uj!

Üzletmegnyitás!

Uj!

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy
Turócszentmártonban, a Kuzma-féle házban (Grossmann kék-
festővel szemben) a modern kor igényeinek teljesen megfelelő

férfi és női divatáruházat

nyitottam. — Midőn a n. é. közönség figyelmét eme körülményre
felhívom, értesítem, hogy áruházamban a szakba vágó czikkek a
legujabb kor divatának megfelelők és jutányos áron adatnak el.

A n. é. vásárlóközönség szíves pártfogását kérve, maradtam
kiváló tisztelettel **WEIL LAJOS** divatárukereskedő.

Magyar
forrás!

Húgyhajtó és húgyoldó!

Magyar
forrás!

SZULTÁN-FORRÁS

Nagyon kellemes, tiszta ízű, szénsavban gazdag, lithion-tartalmu ásványvíz.

Gyógyító és üdítő ital!

Lithium tartalma következtében sikerrel alkalmazható vese-, húgykő- és hólyagbajok
esetében, továbbá a légző- és emésztőszervek hurutos bajainak gyógyítására.

1 rekesz, 50 félliteres palack 15.— K. — 1 rekesz, 25 egyliteres palack 11.— K.

SZULTÁN Lithion-gyógyforrás vállalat.

Kütkézelőség és központi iroda: **IGAZGATÓSÁG: BUDAPEST,**
EPERJES. IV., Ferencz József-rakpart 22. sz.

Kapható már külföldön: Angliában, Amerikában, Franciaországban, Belgiumban.

Vezérképviselő: **Moskóczi József, Turócszentmárton.**

Csak az ily
cégtáblával
jelzett üzle-
tekben lesz-
nek eredeti
SINGER-féle
varrógépek
elérősítva!

Figyelem!
A máshol vá-
sárolt „Singer
varrógép”
utánzata csak
az eredeti
SINGER-féle
varrógépnek!

SINGER Co. varrógép r.-t.

Turócszentmárton, Fő-utca 138.

Köhögés, rekedtség és hurut
ellen nincs jobb a **RETHY-féle**
pemetefü-cukorkánál!

Vásárlásnál azonban vigyázzunk s
határozottan **RETHY-félet** kérjünk,
mivel sok haszontalan utánzata van.

Egy doboz ára 60 fillér!

Rizikólag csak RETHY-félet fogadjunk el!

Szapatóriumi levélpapíros kapható
MOSKOCZI FERENCNE
könyv- és papírkereskedésében
TURÓCSZENTMÁRTON.
Ára 2 korona 40 fillér és 3 korona.

Legöregebb és legelőkelőbb teafaj!

Kapható minden jobb, hasonló üzletben.

Óh jaj!

Megfojt ez az átkozott
köhögés!

Köhögés, rekedtség

s elnyálkásodás ellen gyors s biztos hatásu

Egger mellpasztillái

az étvágyat nem rontják és kítőnő izüek.
Doboz 1 és 2 korona. Próbadoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„Nádor” gyógyszer-tár

Budapest, VI., Váci-körút 17.

Éljen!

Egger mellpasztillája
hamar meggyógyított!

Kapható Turócszentmártonban:

TOPERCZER SÁNDOR GYOGYSZERTÁRÁBAN.

Wix Miksa

fűszer- és csemegekereskedése
Turócszentmárton.

**A legfinomabb
Indra-tea
főraktára.**

Üvegezési vállalat!

Még azokat is, akik éveken át
mást használtak, meghódította
a valódi

ERŐ

SÓSBORSZESZ,

mert mindazt egyesíti magában, amit egy igazán
jó és hatásos házszerből várni lehet. — Öre az
egészségnek, fertőtleníti, erősít és edzi az izmokat,
tájdalomcsillapító. Páratlan mint szájvíz, haj- és
bőrápolószer. Szükséges minden háztartásban.

Kapható mindenütt 30 fill., 40 fill., 1 és 2
koronás üvegekben.

Postán 10 kis üveget 3 koronáért küld után-
vétellel vagy a pénz előzetes beküldése után

KOSMOS laboratórium, GYŐR.
Kapható mindenütt!

Héda B.

fűszer-, csemege- és gyümölcskereskedése
Turócszentmártonban.

Valódi angel tearum! Szeszszitalok!
Naponta friss nyers s főtt prágai
sonka nagyban és kicsinyben!
Valódi Koestlin-féle teasütemé-
nyek és cakes! Fűrth- és Heller-
féle cukorkák nagy választéka!
Friss déligyümölcsök már kaphatók!

Haltenberger Béla

Kassa

ruhafestő, vegytisztító és gőz-
mosó gyárainak képviselője:
Reisz Lipótnál, Turócszentmárton.

Nagy választék női kalapokban.

Hirdetések

felvételnek a kiadói hivatalban

„M-i-i-t?” — „Papa megengedte! Hisz' valódi Jacob-
féle Antinicotin-cigaretta-hüvelyek fadózban!”

Figyelem! Csakis a „JACOBI” jelzéssel valódi!
Minden fadózból egy érdekes
bűvészkártyát tartalmaz.

LEOPOLD GYULA — Budapest, Erzsébet-utca 45. — 200 szappan

GARVENS-SZIVATTYUK

rendkívül olcsók,
csak elsőrendű minőség.

Kérjen határozottan!
Garvens-szivattyut
Garvens-művek, WIEN XX/2.
Levelezés magyarul és németül. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Tyükszemel, borkeményedés!
azonnal eltávolít a Kaiser-féle

TYÜKSZEMHALÁL

ára 70 fillér.

A legjobb és legerősebb
sósborszesz az

ERŐ SÓSBORSZESZ

ára 2 K, 1 K és 30 fillér.

Postán szállítja utánvét mellett a
KOSMOS vegyszert és koz-
metikai laboratórium.
GYŐR, BAROSS-UT

Csemege-konzervek BÉLHURUT
BARTA-féle erdei gyümölcsből, szőlő, szőlő, bors, és fűszere-
konzervek, nemes borocnikát —
legjobb minőségben szállít —
előkelőbb fűszereket készíttetésével is

Felkai Konzervgyár, Barta József

Felka (Esztergom). — Kérjen árjegyzéket!

VÉRSEGENYES, ÉTVAGYTALANSÁG, IDEGENSÉ-
gyógyításra a leghatásosabb készítmény a **MELEGBŐR-
TOKAJI CHINA-VASBOR.**
Redovlati hasznosító, erősítő, tisztító a vér-
Kis Öveg ára 2-30 bes. Nagy öveg 6 kor. Kapható gyógyszer-
Postán küld: **KORONA-GYÓGYSZERTÁR** Budapest, Kálvária-

PLATSCHEK VILMOS

elismert legolcsóbb, legszolidabb

FÉRFI- és GYERMEK-ruha áruháza

Budapest, IV., Központi Városház. (Károly-körút).

Élénküzemű és festés nélküli műtermében
BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI-ÚT 30.

készülnek csak elsőrendű művészi
kivitelben fangéknegatívok, agyarell-
és elafestmények. Másoldok selegemre,
barsonyra, fára, előfántosra stb. Gross, függőek, tü stb.,
spóró üveglésményekkel. Porcellánba épített fényképek sír-
képekre stb. Műről költék ingyen és bérmentve árjegyzéket?

DIGESTOL GLÜCK

Dobozban 2 kor.

Postai számlaküldés: **POCHER GALANDY** GYÓGYSZERTÁR
BUDAPEST, HUNGÁRIA-KÖRÚT 95
Kapható minden gyógyszerárban és drogeriában

Meglepő hataladás!

FICHTENIN

a legiválóbb szabadalmilag védett szer, mely mindenféle
beteg a lelkében ép úgy, mint mindenféle betegség, és
és levetésként és egyéb kór- és vatermennyben károsodás
kalkus és azok gyógyítására használható.

Legmeghívhatóbb védelem ellenőrzés és diagnosztika.
Használati utasítás mindenféle eljárást mellőlt hirtelen
a feltétel eredményt.

Vesérképviselőnk Magyarországi részlete
DIAMANT és VADAS
Budapest, VII., Damjanich-ut. 35. — Telefon 21-51.

BOGDÁNY

szerecséje páratlan!

Vásároljunk osztály-
sorsjegyet csakis

BOGDÁNY S.

tővárosi sorsjegyjroda c. f. - nőt
BUDAPEST, KÁROLY KÖRÚT 20.

Dr. KOVÁCS
KÉZPASZTÁJA
8 nap alatt Milyen hat.
Téglapka K 1-20 —
Dr. KOVÁCS gyógyszer-
Budapest, Gyár-utca 17.
„Tollasi-tűk” ingyen.

Ha fáj a feje

használjon
azonnal

Beretvás - MIGRAIN - pasztillát,

mely 5 perc alatt minden fejfájást megszüntet

1 doboz 1 kor. 30 fillér. — Minden gyógyszerárban és drogeriában kapható.

Férfak- BERETVÁS TAMÁS gyógyszer- KISPEST, Rákóczi-
árúháza utca 2

Ingyen postai szállítást 8 doboz rendeléskor.

PÁRIS

Szállítás: Eimon 1-21

Budapest, VI., Váci-körút 114. sz.
100 szoba 2-30 K-án feljebb, kényelmes
szobák vilány-ágyakkal együtt. Fürdő-
szobák kádfűzők, étterem, Villamos rend-
megállóhely a Széna pályaudvar és
Váci kör-
út felé.

Melyik vendéglőben étkezik Budapesten?

Schuller Kaszinó-éttermében

VI., ANDRÁSSY-UT 39. sz.

Élőbrendű konyha! Naponta zene-esték!

Dr. KOVÁCS J.

hemoptikai rendelő-intézet

1032. Belpálykőben
szervezők házában
Budapest, Váci-körút 13. sz.

KATZER

szőrművelés elvárásnak és az egész
világon elismert terjedés.

Élő és legmagyobb
moltár általános rész-
vétel.